

Yerli (Vernacular) Mimarlık Nedir?

Calisma Kagidi

Yerli mimarlık; toplulukların bölgesel malzemeler, iklime duyarlı stratejiler ve nesilden nesile aktarılan yapı bilgisiyle inşa ettiği, resmi mimarlık eğitimine veya küresel tasarım trendlerine değil yerel koşullara dayanan geleneksel yapılardır.

Sorular

1. Yerli mimarlığı en iyi şekilde ne tanımlar?

- A) Unlu uluslararası mimarların tasarladığı binalar
- B) İklim, malzeme ve kültürle şekillenen geleneksel, yerel inşa yapılar
- C) 100 yıldan büyük herhangi bir bina
- D) Çelik ve camdan yapılan gökdelenler

2. Sıcak, kurak iklimlerdeki yerli yapılar neden sıklıkla kalın duvarlar kullanır?

- A) İnşaat maliyetini azaltmak için
- B) Termal kütleyi artırıp ısı transferini yavaşlatmak için
- C) Binayı daha yüksek yapmak için
- D) Modern yangın yönetmeliklerini karşılamak için

3. Orta Doğu yerli mimarisinde ruzgar kulesi (badgir) ne amaçla kullanılır?

- A) Sadece yapısal destek için
- B) Pasif havalandırma ve soğutma için
- C) Su depolamak için
- D) Sadece dini sembolizm için

4. Yerli mimarlığın formunu EN ÇOK hangi etken şekillendirir?

- A) Uluslararası tasarım trendleri
- B) Yerel iklim, malzeme ve kültür
- C) Yalnızca devlet yapı yönetmelikleri
- D) Kurumsal marka kimliği

5. Geleneksel bir Orta Doğu avlulu evinin 60 cm kalınlığında kerpiç duvarları var. Modern 20 cm'lik bir beton duvarın U-değeri 2,5 W/mK ise ve kalın kerpiç duvar, termal kütlesi sayesinde ısı transferini yaklaşık %70 azaltıyorsa, yerli duvarın etkin U-değerini tahmin edin.

6. Güneydoğu Asya'da mevsimsel su baskınlarından korunmak için bir kazık ev zemininden 1,5 m yukseğe inşa ediliyor. Taskin mevsiminde su seviyesi 1,2 m'ye çıkıyorsa, evin altında ne kadar boşluk kalır?

7. Geleneksel bir Anadolu avlulu evi, toplam 200 m'lik parselinin %40'ini açık merkezi avluya ayırıyor. Avlu kaç metrekaredir?

8. Tanımla: Yerli mimarlık nedir?

9. Tanımla: İklim duyarlı bir yerli mimarlık ögesine örnek verin.

10. Tanımla: Birçok yerli ev neden kalın duvarlar kullanır?

Cevap Anahtari

1. B) İklim, malzeme ve kültürle şekillenen geleneksel, yerel inşaat yapıları - Yerli mimarlık, yerel malzeme ve yapı teknikleri, yerel iklim koşullarına uyumlu, topluluk temelli yapı gelenekleriyle tanımlanır.
2. B) Termal kütleli yapılar ısı transferini yavaşlatmak için - Kalın duvarlar ısıyı depolayıp yavaşca salar, sıcak günlerde iç mekân serin, geceleri daha sıcak tutar.
3. B) Pasif havalandırma ve soğutma için - Rüzgâr kuleleri yükseklikte esintiyi yakalayıp pasif soğutma için iç mekânlara yönlendirir.
4. B) Yerel iklim, malzeme ve kültür - Yerli mimarlık öncelikle yerel çevre koşullarına, mevcut malzemelere ve kültürel uygulamalara yanıt verir.
5. Azalma = $2,5 \text{ W/mK}$ 'nin %70'i Tasarruf = $0,70 \cdot 2,5 = 1,75 \text{ W/mK}$ Etkin U-değeri $2,5 - 1,75 = 0,75 \text{ W/mK}$
6. Bosluk = kazık yüksekliği tasvir su seviyesi Bosluk = $1,5 - 1,2 = 0,3 \text{ m}$ (30 cm) pay
7. Avlu alanı = %40 toplam parsel alanı Avlu alanı = $0,40 \cdot 200 = 80 \text{ m}^2$
8. Resmi mimarlar olmadan, yerel toplulukların bölgesel malzemeler ve iklimle uyumlu yöntemlerle tasarladığı geleneksel yapı.
9. Orta Doğu mimarisindeki rüzgâr kulesi (badgir); esintiyi yakalayıp aşağı yönlendirerek iç mekânları pasif şekilde soğutur.
10. Kalın kâğıt veya kerpiç duvarlar termal kütle sağlar, ısı transferini yavaşlatır ve sıcak iklimlerde iç mekân serin tutar.

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.